

Handwritten: Napfényes előcsarnok

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

IX. EVF. 12. SZÁM

AZ EGYETEMET BEMUTATÓ BŐVÍTETT KIADÁS

AZ 1967/68-AS TANÉVRE

Az első akadály — a matematika

Az elmúlt évek tapasztalatai szerint — vagy talán helyesebb lenne így fogalmazni: minden eddigi év tapasztalata szerint — az elsőéveseknél a matematika és az orosz okozza a legtöbb problémát. Az utóbbi talán érthető, mert gyakorlatilag a minimális követelménynél kisebb orosz nyelvtudással is be lehet jutni egyetemünkre, hiszen oroszból nincs felvételi vizsga, s így a hiányosságok csak a tanév folyamán derülnek ki. Matematikából viszont felvételizni kell, ami azt jelenti, hogy az elsőévesek felvételüket többek között matematikai tudásuknak is köszönhetik. Ezért fordulunk megkülönböztetett figyelemmel minden évben a matematika felvételi eredményei és tapasztalatai felé. Ezek a tapasztalatok azonban semmivel sem jobbák, mint a felvételi hallgatók első félévi teljesítményei.

gyan is mondjam) nem látszik re a szakra. Felmerül a gondolat, hogy az iskolák sincsenek tisztában az itteni követelményekkel. Ezzel egy újabb problémakörhöz jutottunk, amit így lehetne röviden megfogalmazni:

Hírünk a világban

Vagyis, hogy mennyire ismerik az egyetem belső felépítését, életét, az itt folyó munkát azok, akik valami módon kapcsolatban vannak, vagy kapcsolatba kívánnak kerülni az egyetemmel; az igazgatók és osztályfőnökök, akik támogatják diákjaik pályaválasztását és a diákok, akik ezt a pályát választják. A felvételizők nagy többsége nem tudja megindokolni, miért akar erre a pályára lépni. Persze nem is olyan könnyű ez az indoklás. Sokkal nehezebb, mint akár az orvosoknál, akár a mérnököknél. De azért minden bizottsági tag elvárja, hogy a jelentkezőnek legalább halvány fogalmi legyenek a közgazdász pályáról. S a hangsúly egyelőre még a halványon van.

A középiskolák mellett az előkészítő tanfolyamokat említettem még, mint ahová „a problémák visszanyúlnak”. Az előkészítő — mint a neve is mutatja — a felvételi vizsgára készít elő. No persze csak akkor, ha valaki lelkiismeretesen jár oda, és amellett otthon is tanul, egyezőval ha készül.

Az 1966—67. évi előkészítő tanfolyamokra mintegy 1000 fő iratkozott be. A beiratkozottak nagy része azonban ezzel meg is nyugtatta a lelkiismeretét, s nem tett többet a felvétel érdekében. Mintegy ötszázan voltak azok, akik végigjárták a tanfolyamot. Ezek legnagyobb része szorgalmas, hiányait pótolni akaró, de gyenge tanuló volt. Sokszor nem a lexikális tudásban voltak a problémák, hanem a szemléletben, az indoklás, bizonyítási igények, a matematikai gondolkodásmód hiányában.

A tanszék a félév vége felé egy központi dolgozatot íratott az előkészítő csoportoktól. A példák jellege megfelelt a felvételi példakénak. Ezt

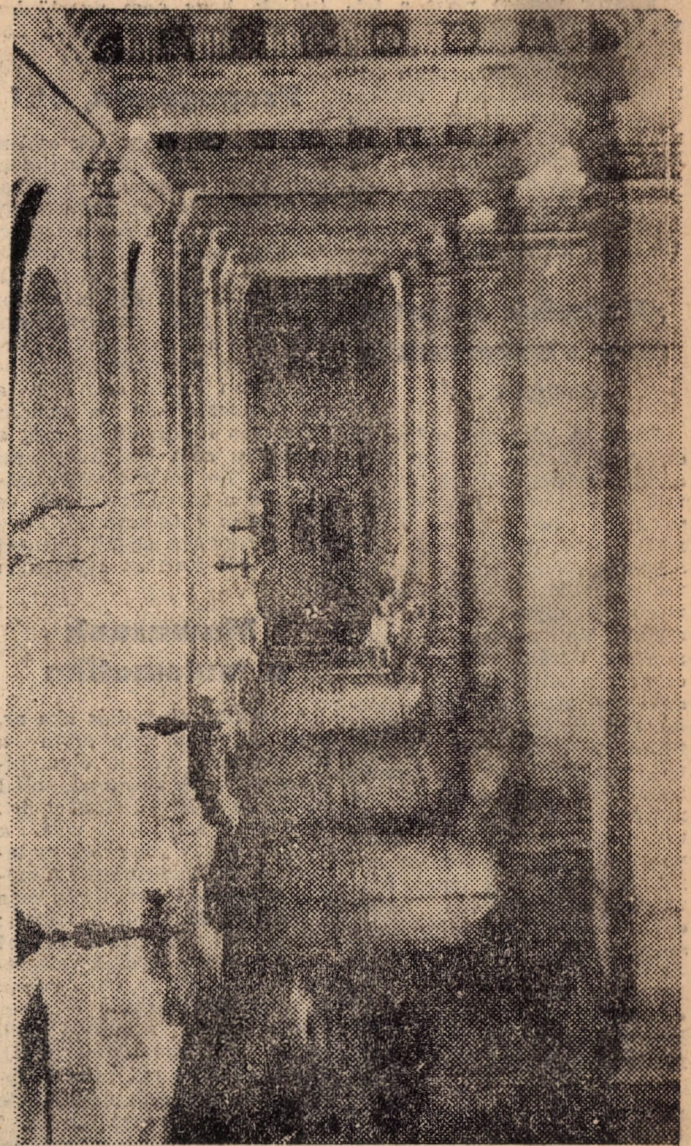
Csepai János

Hárman egy ellen?

Nem! Inkább hárman egyért. S hogy a felvételi mégis olyan sok jelöltnek nem sikerült, arról legkevésbé a vizsgáztatók tehetnek.

(Fotó: Kádár)

(Bakos Gábor felvétele)

SZAKMÁNK VONZEREJE

Mint minden évben, az idén is érdemes néhány pillantást vetni azokra a számokra, melyek az egyetemre jelentkezőkről beszélnek. Nem érdektelen, ha ezt a kis vizsgálódást a tavalyi, 1966-os hasonló adatokkal összevetve, párhuzamosan végezzük. Az idén 1545-en jelentkeztek összesen egyetemünkre a

SZAK:	1966/67	1967/68
Elméleti	87	73
Terv-matematika	122	104
Nemzetközi ism.	238	206
Pénzügyi	109	95
Tanári „A”	58	42
Tanári „B”	83	71
Tanári „C”	22	21
Tanári „D”	9	25
Ipari	177	306 (!)
Közlekedési	104	134
Belkereskedelmi	244	187
Külkereskedelmi	258	235
Agrár	58	46
Összesen:	1569	1545

Annak ellenére, hogy az összesítésben bekövetkezett változás minimális, az ará-

nyokban komoly eltolódást találunk egy-két szak javára. S bár a külkereskedelmi szak elvesztette „hegemóniáját” (az elmúlt évben ide volt a legtöbb jelentkező), az úgynevezett „divatos” szakok tartják magukat. Sem az említett szakra, sem a nemzetközi szakra jelentkezők számában nem történt lényeges változás. Ami örömdetes és nagyon hasznos jelenség: az ipar-szak ilyen mérvű „megugrása”. Ez természetszerűleg azt jelenti, hogy a túljelentkezés itt is nehezebbé tette a bejutást. Az ipar-szak ilyen előretörése a szakok megoszlásában nyilvánvalóan összefügg az új gazdasági politikával, a külszömbön álló gazdasági mechanizmussal. Természetszerűleg ez a többi szakon — ha nem is jelentős — de észlelhető oszlokként eredményezett.

Túljelentkezés volt ezenkívül az idén is a nemzetközi, a külker, az elméleti és a terv-matematika szakokra. Legszembetűnőbb a külkereskedelmi szakra jelentkezők számának csökkenése.

Mindent egybevetve: idén is körülbelül háromszoros volt a túljelentkezés egyetemünk nappali tagozatára, mint a betölthető helyek száma. S bár a középiskolai végzettség száma állandó emelkedést mutat, a tavalyihoz képest nem élesedett a „harc” egyetemünkért.

Mi okozza ezt a gyenge eredményt?

Kulturális forradalmunk eredményeként ma már az érettségi mindenki által elérhetővé vált. Ennek megfelelően évről évre nő a középiskolai végzettség száma, s ezzel potenciálisan nő azoknak a száma, akik egyetemi, főiskolai továbbtanulásra jelentkezhetnek. S az érettségizettek általában élnek is ezzel a lehetőséggel. Csak hogy a felvételi vizsga nem olyan, mint az érettségi. Egyik ismerősöm így fogalmazta meg a kettő közötti különbséget: „Az érettség az érdeklő a bizottságot, hogy mit tudsz, a felvételin pedig az, hogy mit nem”.

A kétségkívül szellemes megfogalmazásból azonnal látható az, amit sokan figyelmen kívül hagynak: hogy tudnillik a felvételi vizsgára készülni kell. Pontosabban: az érettségire való felkészülésen túl is kell tanulni a felvételi vizsgára. Ezt nagyon sokan vagy nem tudják, vagy nem hajlandók tudomásul venni.

Igy alakul ki azután egy furcsa kettős kép. Egyrészt az életben az ember sok olyan fiatalal találkozik, akit sarkall a vágy, hogy bejusson az egyetemre, akiben nagy az akarás, s aki fél attól, hogy ez a bejutás esetleg nem sikerül. Másrészt az egyetem falain belül felvételik idején élénk táru a másik kép. Rengeteg ember jön el úgy, hogy maga is beismeri: a felvételi vizsgára egyáltalán nem készült. Az egyetemre való bejutás — legalábbis a mi egyetemünkön — tehát nem azért nem sikerül, mert a fértőhelyeket meghaladó számú jelentkező ér el 18-nál nagyobb pontszámot, s így sokan, bár „holtversenyben” ugyan, de kívül rekednek a kapun. Egyetemünkön, hogy megmaradjunk a sportkifejezéseknél, tömeges méretet ölt évről évre a „futottak még” kategóriája, vagyis azok száma, akik a minimális pontszámot sem érték el.

Korábban már említettem az adatot, hogy az idén a délelőtti tagozatra felvételizők kerekén 57%-a elfogadhatatlan irásbeli produkát matematikából. Az estiszeknél, akik (az idén először) ugyanazokat a példákat kapták, mint a délelőttiék, 1018 dolgozat közül mindössze 200 érte el az elégséges vagy annál jobb eredményt, ami 19,6%-nak felel meg.

A problémák tehát még a felvételnél is régebbi keletűek. Visszanyúlnak a középiskoláig, vagy az előkészítő tanfolyamig.

Nem kívánok foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy a középiskolai matematika oktatás színvonala mennyiben felel meg a továbbtanulás követelményeinek. Állandóan visszatérő probléma azonban az, hogy a középiskolák között igen nagy a különbség. Vonatkozik ez elsősorban a technikum—gimnázium—különbségre. Ennek kiküszöbölésére a matematika tanszék már tavaly is szervezett külön előadásokat a technikumban érettségizett elsőévesek részére, hogy ezek a hallgatók pótolni tudják önhibájukon kívüli elmaradásukat. Az idén már több technikum tartott is matematikai tanfolyamot a továbbtanulni kívánó diákok számára. Ezeknek a diákoknak a többsége tisztában is volt a felvételi anyagával. Kevés kivételtől eltekintve azonban gyengén szerepeltek a felvételin.

A másik — nehezebben figyelembe vehető — különbség a gimnáziumok eltérő színvonalából adódik. A jelenlegi pontozási rendszerben az a diák, aki egy köztudottan erős gimnáziumból jön a bizottság elé, már eleve hátrányban van egy „liberális” gimnázium növendékével szemben. Ehhez járul még az, hogy igen sok esetben a diákokról adott iskolai jellemzések (... ho-

Az asztal túlsó oldalán

Először vettem részt a felvételi vizsga-bizottságok munkájában. Megvallom, sokkal nyugodtabb voltam, mint három évvel korábban, amikor még az asztal másik oldalán mint felvételiző foglaltam helyet, de ezen az oldalon is volt elég ok az izgalomra, különösen akkor, ha egy-egy tehetséges, rokonszenves felvételiző került sorra.

„Harminc forintot még a hülyének is megér...”

Ennek a jelszónak ebben az évben a vártnál is több híve akadt a felvételizők között. Általános vélemény, hogy a színvonal az előző évekhez viszonyítva esett, és ez annak „köszönhető”, hogy sokan tisztelték meg divatossá váló egyetemünket olyan „miért ne?” alapon. Van ugyanis az érettségizett fiatalok között egy csoport, amelynek tagjai „mindenesetre megpróbálom — hát ha szerencsém lesz!” felkiáltással indulnak neki a felvételi vizsgának, alapos tudás nélkül is. Többnyire ők a nyugodtak, a kiegyensúlyozottak, akik kioktatják a többi vacogó, sápadt sorstársat arról, hogy mit kell tenni. Sejtéseiket magabiztosan adják elő a bizottság előtt; ha szükséges, bólogatnak vagy okosan hallgatnak... A bizottság embereges szavait „nem kell elkeserednie”, elnéző mosollyal fogadják, valahogy úgy, mint amikor pénteken meg-

tudjuk, hogy nem nyertünk a lottón. No, sebjaj, majd a következő alkalommal...

Propaganda, óh!

Lehetséges, hogy sok ember szerint egy egyetem rangját az adja meg, hány-szoros a túljelentkezés. En azonban úgy vélem, nem ez a reális mérce. Az egyetemről, a közgazdász pályáról ugyanis rendkívül hiányos és torz kép él a jelentkezők nagy hányadában, beleértve a technikumból érkezőket is. Másrészt még mindig sokan hiszik azt, hogy a mi egyetemünkön a tanulási felesleges luxus, és itt még a vizsgákra sem kell komolyan tanulni. Be kellene végre láttatnunk a közvéleménnyel és elsősorban a fiatalokkal, hogy az „univerzális sóder” kiment a divatból ezen az egyetemen is!

Mumusunk a matematika

A legtöbb elutasítás oka az, hogy az illető nem tudja a matematikát. Voltak olyan bizottságok szép számmal, ahol mindenki 0-ás dolgozatot írt. Különösen lehangoló volt a technikumban végzett matematikai felkészültsége. A szóbeli vizsgákon sem lévén más a helyzet, felmerül a kérdés: nincs-e túl magas a mérce? A matematika tanszék véleménye szerint ahhoz, hogy valaki el tudja sajátítani a tantervben előírtakat, tisztában kell lennie a gimnáziumi (reál) anyaggal. (Ezt mi, akik több-kevesebb zátonyra futással, de átkeltünk a matematika szilaj hullámain, teljes őszinteséggel tanúsíthatjuk.) Am mi legyen azzal, aki technikumban tanult, s tőle független tanrendi okokból kevesebbet kapott ebből a tárgyból? Gyakori a válasz, hogy a gimnazista viszont nem kap szakmát iskolájából. Ez az érv nem elfogadható, hiszen a technikumban végzett tehetségesek számára is lehetőséget kell adni a továbbtanuláshoz.

Jószívű középiskolák

A felvételin elért eredményekhez képest igen magas a középiskolából hozott pontszám. Ritka az olyan, aki

ugyanannyi vagy több pontot szerez, mint amennyit hozott. Érdekes lenne tudni, milyen alapon adott jelet a tanár politikai gazdaságtanból annak a diáknak, aki nem tudta megkülönböztetni az értéket a termelési ártól. Jeles pol.-gazdósok tömegesen tévesztették össze a különböző és abszolút földjáraadékat, és tekintették azonosnak a profitot és az értéktöbbletet. Volt ezután olyan, aki Roosevelt elnök politikáját „judeo-plutokratábólsevíli”-nek nevezte, míg mások az amerikai elnököt közvetlenül összehasonították Franklin Benjammal. (Jelesre érettségiztek történelemből.)

Hasonló liberalizmus jellemzők a középiskolai jellemzésekben is. Néhol elképesztően elviten módon folynak a jellemzések, amelynek eredménye a csupa jó tulajdonságokból álló, tehát semmitmondó kép. Ha néhol hibákról is esik említés, azt már a következő mondatban ki kell egyenlíteni valami jóval. Egy érettségizett idézet: „Optimista gyerek, Komolysága gyakran komorsága csap át.” Ilyen körülmények között a felvételi bizottság pilanatnyi benyomásaira van utalva. Ez, persze, nem pótolhatja a valóban reális jellemzéseket.

Származás

Nem ért meglepetésként, hogy az értelmiségi származású gyerekek jobb fellépéssel és általában szélesebb ismeretkörrel rendelkeznek, mint a munkás-, illetve parasztszülők gyermekei. Ezt a hátrányt, melynek számtalan ismert oka van, a felvételi vizsgabizottság jóindulata nem képes ellensúlyozni. Így azután sok tehetséges, ám tudásában nem teljesen szilárd munkás- és parasztszármazású fiatal kellett elutasítani. A nehézségeket csak fokozza, hogy a technikumból sokkal nagyobb számban jelentkeznek ezek a fiatalok, mint gimnáziumból, tehát kétfős hátránnyal indulnak. Ezt leküzdeni csak nagyon alapos többletmunkával lehet. Hogy ez így nincs jól, az kétségtelen.

A felvételi vizsga különösen nagy hátrányba hozza a vidéki iskolákban végzett paraszti fiatalokat. Jelenleg a leg-

képebb megoldásnak az előkészítő rendszerének kiszélesítése látszik. Megfigyelhető volt, hogy azok, akik előkészítőre jártak, mennyivel nagyobb tudással rendelkeztek, mint a többiek. Előkészítő tanfolyamainkat azonban a vidéki városokban is meg kellene szerveznünk, hiszen éppen a „nem pesti” fiatalok szorulnak rá leginkább.

Természetesen ez az egyetlen intézkedés önmagában nem old meg semmit. Gondolkoznunk kell a további segítség formáján, ha nem akarjuk, hogy a munkás-paraszt származásúak száma tovább csökkenjen az egyetemi hallgatók között.

Politikai felszínesség

A feleletekből rendszerint kiderül, mennyire nem tanít meg a középiskola az önálló gondolkodásra. És a „sablonvélemény” leginkább akkor került elő a felvételin, amikor a deklarációt a napi politikai eseményekről kérdezték. Került elő más is: megdöbbentő tájékozatlanság a politikai lexikális részben. (Pl. Kádár elvtárs az Elnök Tanács titkára, a VDK-ban kapitalizmus van, stb.) Ezek, persze, kirívó jelenségek, bár az, sajnos, általános volt, hogy a politikai események között összefüggéseket igen kevesen ismerték fel helyesen, vagy nem is kerestek ilyen összefüggéseket. A politikai tájékozatlanság és az újság nem olvasás között szoros kapcsolat van. Aki a napilapokat nem olvassa, vajon mikor és hogyan fog rászokni a társadalomtudományi folyóiratokra, könyvekre? Így aztán nehéz elképzelni a jegyzeten túli tömeges érdeklődést a közgazdasági, politikai kérdések iránt.

★

Lehet, hogy e cikk olvasása után egyesek azt mondják majd, sőt személyvel jártam be a felvételi vizsgákra. Ez nem így van. Láttam rengeteg tehetséges, rátermett jelentkezőt, ám elsősorban a hibákról és problémákról akartam írni, hogy azokat minél előbb ki tudjuk küszöbölti.

Laki Mihály

Ki való közgazdásznak?

A fiatalok egy része felszínes érvek, véletlenszerű külsőségek alapján, vagy pusztán a várható kereseti lehetőségekre számítva dönti el, hogy melyik pályát választja. Az alábbi írásban szeretnénk egy mélyebb — szerintiünk döntő szempontot bemutatni.

Minden ember egyéni boldogulásának legnagyobb titka, hogy érdeklődésének megfelelő területen dolgozzék, olyan pályát válasszon, amely összhangban van tulajdonságaival, adottságaival, s ahol ezáltal a legtöbbet tudja majd elérni. Nagyon sok tehetséges fiatal számára igazi, jó értelemben vett karrier leginkább a közgazdász pályán kínálkozik, mert képességük, egyéniségük ezzel a munkával, hivatással van összhangban.

A közgazdasági munka rendkívül bonyolult, és szinte minden munkakör másfajta készségek kialakítását követeli meg. Általában mégis érvényes, hogy a közgazdászoknak kell intellektuális eszközökkel megoldaniuk. Ez történik tulajdonképpen mind az elméleti és a gyakorlati közgazdasági kérdésekhez. Nélkülözhetetlen a gazdasági folyamatok alapjait jelentő technikai, műszaki területek ismerete és bizonyos fokú műszaki érdeklődés.

Érdeklődés

A közgazdász egyik legfőbb jellemvonása a sokoldalú érdeklődés, ezen belül erőteljes, határozott vonzódás a társadalomtudományokhoz, a közéleti, politikai, népgazdasági kérdésekhez. Nélkülözhetetlen a gazdasági folyamatok alapjait jelentő technikai, műszaki területek ismerete és bizonyos fokú műszaki érdeklődés.

Gondolkodás

Rendkívül fontos a kombinatív, összefüggéseket kereső gondolkodásmód, a matematikai érzék és a fejlett absztrakciós, (elvonatkoztató) képesség. Előnyös a közgazdász pályára azoknak, akik dialektikusan, áttekinthetően gondolkodnak, hajlamosak az elemző munkára, számszerűen és jól érzékelik a valóságot és szeretnek a problémák megoldásán gondolkodni.

Világnézet

A közgazdász hivatás jellemzője a nagy fokú politikai szilárdság, és ennek talaján a cselekvő beállítódás, társadalmi aktivitás, tudatosság. A materialista, marxista világnézet, vagy annak igazságairól becsületesen meggyőződni törekvő magatartás szintén elengedhetetlen követelmény.

Jellem

A szakmai tudás csak fejlett erkölcsi alappal szolgálhatja a társadalom javát. Ezért tartozik a közgazdászok munkájához néhány — esetleg mellékesnek tűnő jellemvonás, mint például: az alaposság, felelősségérzet, kezdeményező-készség, önállóság.

Természetesen sok egyebet is számon lehetne kérni, de nem akarunk a valóságtól elrugaszkodni, valami elvont kívánásgilást felállítani. Kiegészítésképpen azért még hozzáfűzzük, mit tartunk az egyes szakokon különösen fontos követelménynek, túlmenően az általános igényen.

Elméleti-közgazdasági szak és terv-matematika szak: elméleti érdeklődés, érzék, fejlett logika, elmélyült gondolkodás, kutatói alaposság és kitartás, valamint — főképpen a terv-matematika szakon: matematikai érzék.

Tanári szakok: koncentrált és megosztott figyelem képessége; jó emlékezőképesség, a tudás gyors felidézése, jó beszéd-készség, az emberek formálásának és nevelésének igénye.

Ipari szak, közlekedési szak, agrár szak: műszaki-gazdasági szemlélet, gyakorlati érzék, szervezői és vezetői adottságok.

Nemzetközi ismeretek és külkereskedelmi szak: széleskörű általános műveltség, gyors fel fogóképesség, nyelvtudás, rugalmasság.

Belkereskedelmi szak: jó kereskedelmi érzék, szervező-készség, gyakorlatlanság.

Pénzügyi szak: Mennyiségi összefüggések iránti érzék, elemző hajlam, pontosság.

Amíg valaki fiatal, jelleme rugalmas, alakítható, sokmindenre képezheti magát. Az adottságok bonyolult szövevényében a választáshoz ezért iránnyúre is szükség van. Ez az iránytű a hivatástudat.

Megszűnik az előfelvételi

A következő tanévben már nem lesznek előfelvételi hallgatók az egyetemeken. Az erről szóló új rendelet nyomán kerestük fel Lakics Pál elvtársat, a Művelődésügyi Minisztérium osztályvezetőjét. Elsőnek azt kérdeztük meg, milyen elképzelésekkel hozták létre annak idején az előfelvételi rendszert.

— Legelső egy pedagógiai szempont, a fiatalok munkára nevelése volt. Azt reméltük, hogy a termelő munkában érettségi után eltöltött egy év nagyon hasznos lesz a fiatalok számára, különösen, ha mindenki a választott szakmán belül dolgozhat. Másrészt szerettük volna a kevés hely miatt be nem kerülő, de tehetséges, jól felkészült fiatalok továbbtanulását legalább az utána következő évben biztosítani.

— Hogyan valósultak meg ezek az elképzelések?

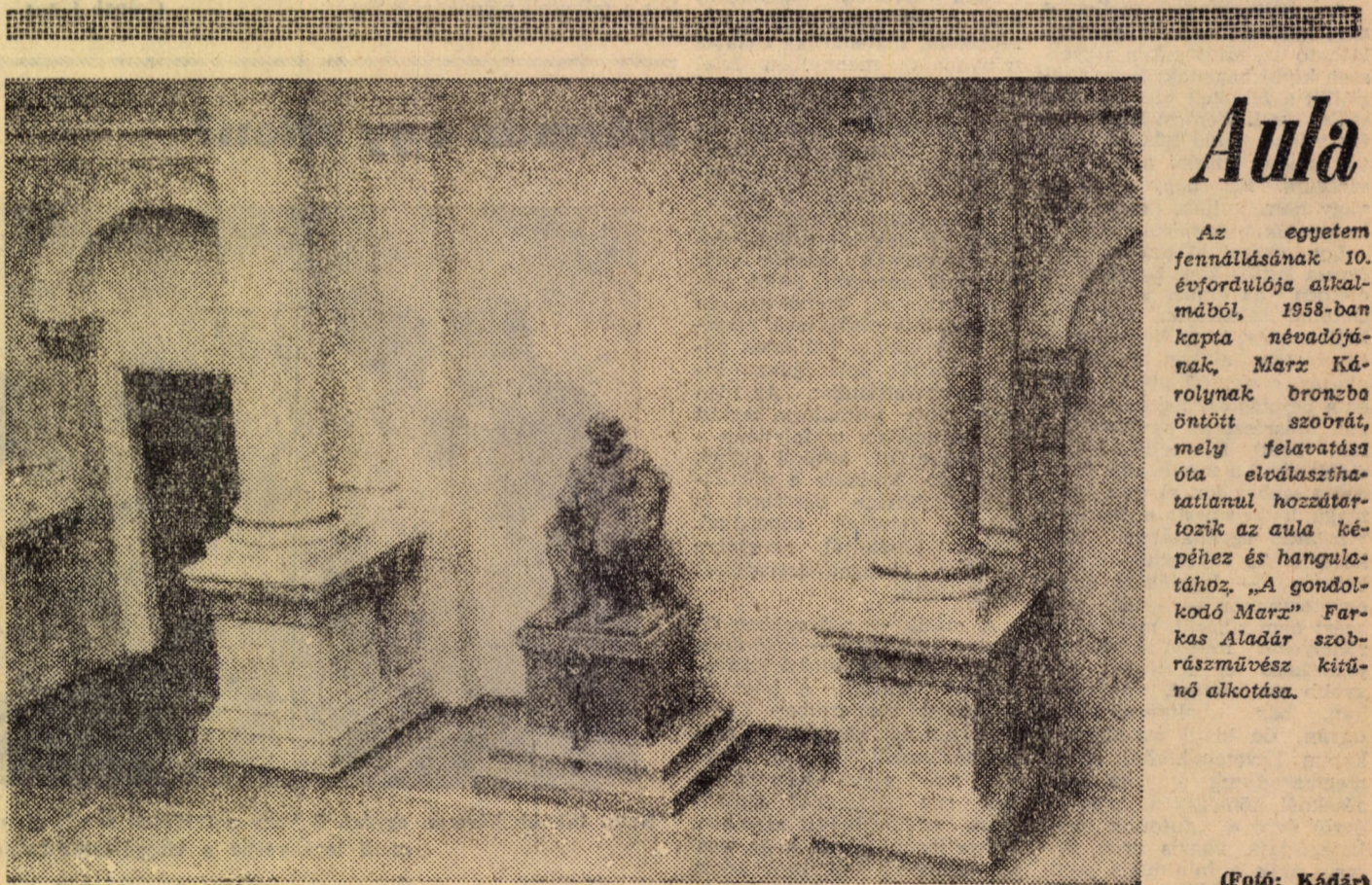
— Sajnos, a hozzáfűzött vélemények nem váltak be. A gyakorlatban világossá vált, hogy népgazdasági szempontból a munkával eltöltött év haszna kicsi, mert a munkavállalás meglehetősen formális. A leginkább esetben történt, hogy szakmán belül sikerült elhelyezkedni a fiataloknak. A vállalatok idegenkedése is érthető volt, hiszen nem alapozhattak semmit a „vándormadarakra”. Az új gazdasági mechanizmus keretei között pedig teljesen érdekeit ellen szól az ilyen felesleges munkaerő alkalmazása. A másik törekvés, a tehetségek megmentése is visszajára fordult. Gyakran megtörtént, hogy az előfelvételi miatt leszűkült keretszám miatt a már előfelvetteknél tehetségeket kellett az egyetemeken elutasítani.

— A katonai szolgálat ezennél hogyan alakul?

— Ez az, amit nagyon sokan nem értenek meg a rendelkezésből. Az intézkedés, amely 1968-tól megszünteti az előfelvételi rendszert, egyáltalán nem érinti az egyetem előtti egy éves katonai szolgálatot. Ez ugyanis a honvédelmi törvény értelmében minden szolgálatra alkalmas fiú-

ra kötelezően vonatkozik. Ők ekkor azonban már egyetemi hallgatók, s tanulmányaik megkezdése a katonai szolgálatot követően semmilyen feltételhez nincs kötve. Korábban, az előfelvételi rendszerrel a munkahelyi ajánlásra és kilencóránapi igazolt munkára volt szükség ahhoz, hogy valóban egyetemi polgárok lehessenek.

P. A.

Aula

Az egyetem fennállásának 10. évfordulója alkalmából, 1958-ban kapta nevadóójának, Marx Károlynak bronzba öntött szobrát, mely felavatása óta elválaszthatatlanul hozzátartozik az aula képéhez és hangulatához. „A gondolkodó Marx” Farkas Aladár szobrászművész kitűnő alkotása.

(Fotó: Kádár)

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem

Ipari szak

Az ipari vállalatok nagy része ma már sok ezer ember munkáját hangolja össze, hogy biztosítsa a lakosság szükségleteinek kielégítését, új üzemek építését, a mezőgazdaság, a közlekedés ellátását gépekkel, felszerelésekkel. A fejlett ipar nélkül nincs jó élet, magas életszínvonal. A nagy iparvállalatok vezetése bonyolult feladat, amelyhez magas képzettségű szakemberekre van szükség. Ilyen szakemberek a mérnökök és a közgazdászok is. Mindenki tudja, hogy a fejlett ipar egyre több kiváló mérnököt igényel. Azt már kevesebben tudják, hogy kiváló közgazdászok ugyanúgy nélkülözhetetlenek az iparban, mint a mérnökök.

A vállalatoknak ugyanis nemcsak termelniük, hanem gazdálkodniuk is kell. Csak az az iparvállalat fejlődhet, csak annak a vállalatnak a dolgozó juthatnak magasabb kereset, amelyik jól szervezi a termelést és a munkát, jól választja meg termékeit, azt termeli, ami tényleg szükséges, és olyan olcsón termel, amilyen olcsón csak lehet. A vállalatok gazdasági vezetése ugyanolyan fontos, mint a mezőgazdálkodásé.

A gazdasági vezetés feladata, hogy kialakítsa a vállalat fejlesztési politikáját, erre vonatkozó terveit, kiválassza a lehetséges megoldások közül a legkedvezőbbeket, szervezze a munkát, úgy állítsa össze a programokat, hogy a legtöbbet, legolcsóbban termelhessenek, ismerje az igényeket és azok változására következtessen, szervezze az értékesítést és

biztosítsa az anyagok legkedvezőbb beszerzését. Állandóan figyelemmel kíséri, ellenőrizz és elemesse az elért eredményeket és feltárja a tartózkodásokat. Megszervezze az ügyvitelt és ezzel is segítse az egyre javuló eredmények elérését. Gondoskodik a megfelelő szakképzéssel rendelkező munkaerőről stb.

A vállalatok vezetésében egyre inkább alkalmaznak korszerű módszereket, a tudomány legújabb vívmányait, a tematikát és a kibernetikát is. A szocialista gazdaságban az ipar központi irányítása és a vállalatokkal való kapcsolata is bonyolult közgazdasági feladatok megoldását követeli. Mindezeket a feladatokat csak tudományosan képzett közgazdászok képesek megoldani.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem iparszakán képezik ki azokat a közgazdászokat, akik a vállalatok tervezését, beruházásait, műszaki fejlesztésének gazdasági kérdéseit, az értékesítést, beszerzést és az ügyvitelt, valamint a szervezeti irányítást képesek. Itt képezik azokat a közgazdászokat is, akik a központi irányításban és a tudományos kutatásban az ipar gazdasági kérdéseivel magas színvonalon foglalkozni képesek.

Közlekedési szak

E szak a közlekedési vállalatok és a közlekedés irányító szervei részére képez közgazdászokat.

Nemzetközi ismeretek szak

Van a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemnek olyan szakja is, amelyre előszeretettel jelentkeztek néha olyanok is, akik „nem szeretik” a matematikát, akik „a nyelveket” szeretik stb. Vagy olyanok vannak — akik bevallják —, azért jelentkeztek ide, mert „szeretnek utazni”.

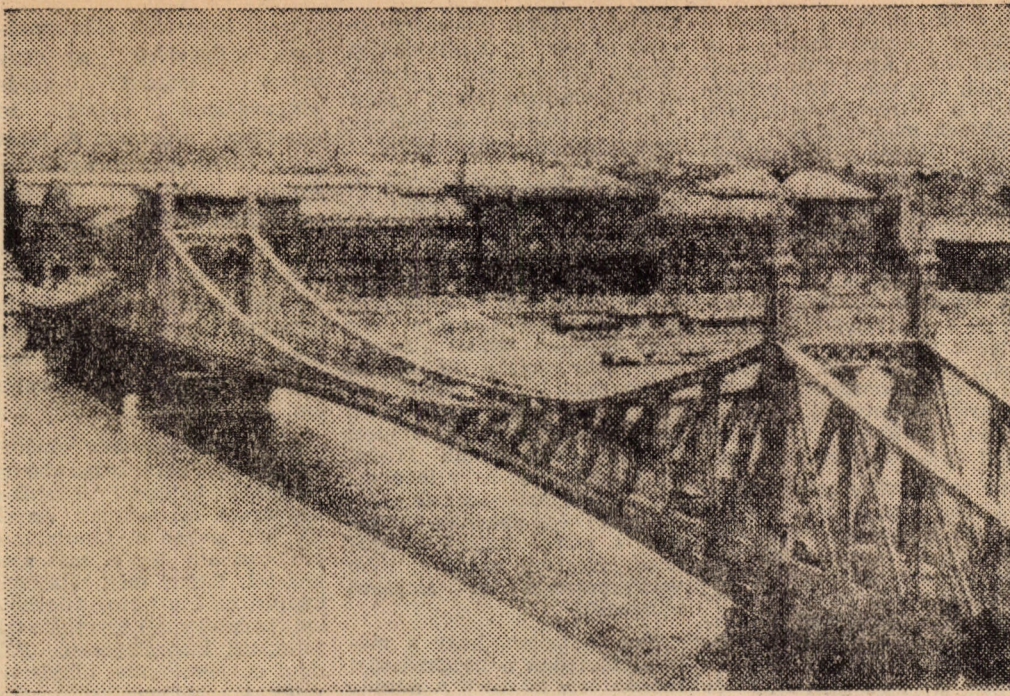
Sajnos, ezek — ha egyáltalán felvételre kerülnek —, előbb-utóbb csalódnak. Ugyanis a közgazdaságtudományi egyetem minden szakján — ha más-más jelleggel is — közgazdászokat képeznek. A szóban forgó szakon, a Nemzetközi ismeretek szakon is.

Mi is ez a szak?
Ez a szak olyan általános közgazdaságtudományi egyetem minden szakján — ha más-más jelleggel is — közgazdászokat képeznek. A szóban forgó szakon, a Nemzetközi ismeretek szakon is.

A végzősök az élet különböző területein helyezkednek el. Kisebbségük kerül a Külügyminisztérium alkalmazásába (megjegyezzük, hogy a Külügyminisztérium korántsem csak az itt végzettekkel rendelkező, hanem a legújabb híradások, újságokhoz, egyéb hírközlő szervekhez. Ismét mások különböző minisztériumok, állami hivatalok és vállalatok, valamint politikai szervezetek, tömegszervezetek nemzetközi

osztályaira, idegenforgalmi stb. munkára. Olyan helyekre tehát, ahol ismerni kell a nemzetközi élet eseményeit, politikáját, annak kihatásait, ismerni a világ politikai áramlásait, erőviszonyait, s nem utolsósorban tudni kell legalább két nyelvet, mégpedig magas fokon. A szakon folyó képzésen a legtöbb időt a nyelvtanulás foglalja el: mindennap két óra nyelvtanulási órára — az egyik nyelvet orosz, a másik valamelyik nyugati nyelv — angol, francia, német vagy spanyol. A képzés gerincét emellett természetesen a közgazdasági tárgyak adják, valamint a világnézeti „alapozó” tárgyak: ugyanazok, mint a többi szakon: politikai gazdaságtan, statisztika, népgazdaságtan, matematika stb.,

Pillantás a hídra — és az egyetemre

(Fotó: Kádár)

Terv-matematika szak

Egyetemünk egyik legfiatalabb, 1960-ban létesített specializációja. Viszonylag rövid múltja ellenére egyetemünkön a legnépszerűbb szakok közé tartozik. A szakon folyó oktatás feladata tervgazdászok, tervezők képzése.

A társadalom mindenkori szükségleteinek lehető legjobb kielégítésére törekszik, s ezért a rendelkezésre álló erőforrásokat, munkamennyiséget a gazdaság minden területén a leghatékonyabban kívánja felhasználni. A szocialista gazdaságban tervgazdálkodás folyik — a szükségletek kielégítési folyamatának, a társadalmi munka felhasználásának említett jellegű megszervezése a lehető legjobb megoldás — jelentő tervek kidolgozásán és azok megvalósításán alapul.

A tervezők, a tervgazdászok feladata — népgazdasági, ágazati, vállalati-üzemi szinten egyaránt — az adott feltételek mellett a lehető legjobb megoldást jelentő tervek elkészítése, és azok végrehajtásának megszervezése. E feladatkör ellátása megköveteli — gon-

doljunk a különböző gazdasági és társadalmi változások előrelátásának igényére, az optimális megoldások megtalálásának igényére, stb. — hogy az itt dolgozók mindig a legkorszerűbb elméleti és módszertani ismeretanyaggal rendelkezzenek. Eppen ezért e szakunkon is törekszünk új, korszerű, s ezért érdekes anyagokat kialakítani és oktatni. Folyamatosan biztosítjuk, hogy hallgatóink megismerjék a képzés profilját érintő és kapcsolódó tudományágak legfrissebb eredményeit és problémáit.

A képzésben az általános világnézeti ismeretanyagot közvetítő tárgyak, valamint a nyelvi oktatás (két nyelv!) mellett nagy súlyt szerez a „gazdaságelméleti” oktatás (politikai gazdaságtan, közgazdaságtan története, különböző népgazdasági ágak gazdaságtana stb.), a népgazdasági, ágazati és üzemi szintű tervezés és irányítás különböző elméleti és gyakorlati kérdéseinek oktatása, valamint a módszerbeli kérdésekkel kap-

csolatos statisztika és matematika oktatás. Ez utóbbi jelentősége kiemelkedő a tervezésben teret hódító, korszerű matematikai módszerekkel összefüggésben, ezért hallgatóink igen alapos és elmélyült matematikai képzésben részesülnek (elméleti ismeretanyag a matematika különböző ágaiban és alkalmazási problémák, elektronikus számítógépek problémája stb.) erre utal a szak elnevezése is. A szakon kialakított oktatási formák lehetővé teszik, hogy a hallgatók az általános képzés mellett, elmélyedjenek egy-egy speciális szakterület tanulmányozásában is.

Végzős hallgatóink elhelyezkedési lehetősége igen széles: a nagyvállalatoknál, trüsztrőknel végzett elemző-tervező-szervező munkától a főhatóságainknál (minisztériumok, bankok, Tervhivatal, Statisztikai Hivatal, tanácsok stb.) folyó tervező és irányító tevékenységen keresztül az elektronikus számítógépek központi modelljeit, szervezői, programozói stb. munkaköréig sokféle tevékenység elvégzésére alkalmasak. Legkiválóbb hallgatóink kutatói, oktatói munkakörbe kerülnek.

A népgazdaságban e felsorolt fontosabb munkakörök betöltésére alkalmas szakemberek iránti igény igen jelentős, s ezért a szakon végzetek elhelyezkedési lehetősége hosszabb távon is igen kedvezőnek ítéltető. A foglalkoztatási intézmények igényeiből és a képzés korszerű voltánál adódóan a szakra jelentkezők száma viszonylag nagy. Egyetemünk korlátozott felvételi lehetőségei mellett (évente 20–40 hallgató) a felvételi szelektáció igen erős, s a szakra csak igen jó képességű jelentkezők kerülhetnek be. E tényből, valamint a képzés korábban változott jellegéből következően e szakunkon végzetek közismerten egyetemünk legképzettebb hallgatói közé tartoznak.

közgazdasági tudás elsajátítását. Magas szintű nyelvtudást ad, és készséget a nemzetközi politikai munkára. A cél tehát: tárgyalóképesség, a nemzetközi életben járatos, közgazdasági, jogi, történelmi alapismeretekkel rendelkező, két idegen nyelven jól beszélő emberek képzése. Aki ezt a terhet és felelősséget, a vele járó munkát vállalja, s nem érdekességek és utóélmények reményében jelentkeznek erre a szakra, azt feltétlenül kielégíti ez a képzés.

A négy év alatt, illetve elteltevel a hallgatók négy államvizsgát tesznek le: politikai gazdaságtanból, filozófiából, világ gazdaságtanból és összevontan nemzetközi jogból és diplomáciatörténetből.

Olvasóink figyelmébe!

Mostani számunk különbözik a szokásostól. Kivételesen 6 oldalon jelenünk meg, hogy jobban eleget tudjunk tenni a sokrétű feladatnak. Összeállításunk legfőbb célja bemutatni egyetemünket és a közgazdász hivatást a pályaválasztás előtt álló középiskolások fiataloknak. Szeretnénk e lappal részévé válni annak a felvilágosító munkának, mely eloszlatja a közgazdász pályáról kialakult téves elképzeléseket.

Ugyancsak ezzel a számmal köszöntjük elcsőveves hallgatóinkat. Bizunk benne, hogy nem lesz haszontalan dolog számukra, ha elolvassák a választott szakmájukkal és az egyetemmel kapcsolatos írásokat.

Az elmúlt évben a beiskolázási számból előfizetőinknek nem adunk. Akiknek mégis kezükbe került egy-egy példány, valamennyi azt mondják, hogy a lap jellegéből szükségszerűen adódó ismétlések ellenére szívesen vették volna, ha jut belőle nekik is. Idén tehát ennek megfelelően cselekedtünk és reméljük, hogy régi olvasóink is örömmel fogadják lapunkat.

Felvételi tárgyak

Aki a Közgazdaságtudományi Egyetemre jelentkezik, annak két tárgyból kell felvételi vizsgát tenni:

1. Matematika
2. Történelem vagy politikai gazdaságtanból.

Néhány szakon ettől eltérő a felvételi rend.

A külkereskedelmi és a közlekedési szakra jelentkezők a fentiekben kívül valamelyik idegen nyelvből is vizsgáznak (Angolt, orosz, németet vagy franciát lehet választani.) E vizsga eredménye a felvételi pontszámba nem számít be, de elégtelen nyelvtudás esetén az említett szakokra az illető nem vehető fel.

A nemzetközi ismeretek szakra a felvételi vizsga tárgyai:

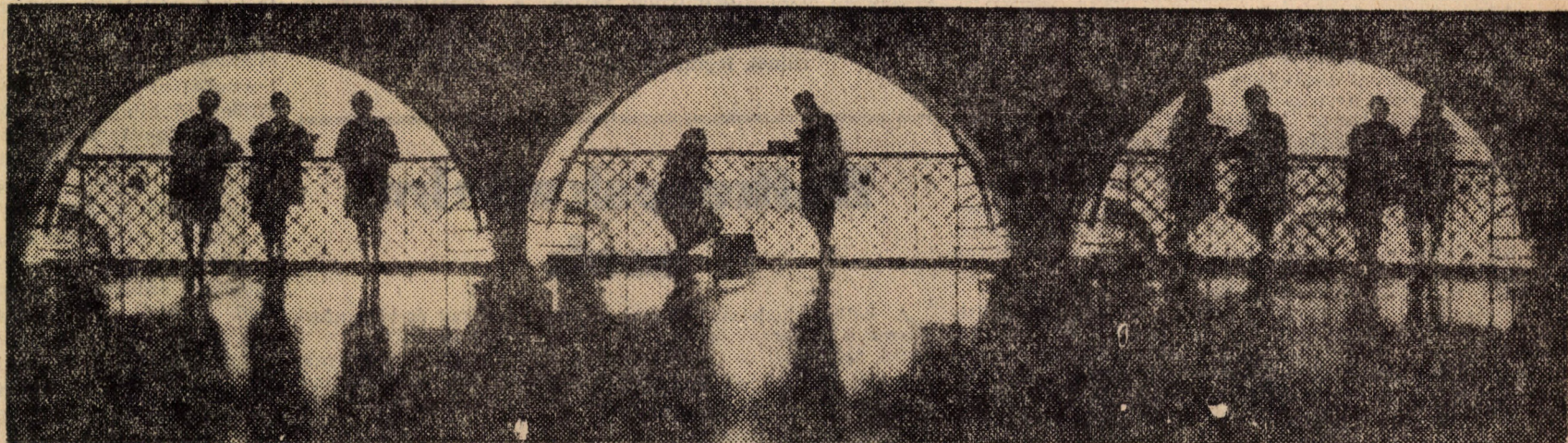
1. Történelem vagy politikai gazdaságtan.

2. Egy idegen nyelv (ugyanazok a nyelvek választhatók, mint a külker és a közlekedési szakra).

3. Matematika. (A pontszámba csak más szakra való felvételkor számítják be a matematika vizsga eredményét).

Különbözik a felvételi vizsga tárgya még a tanári „C” szakon is, ahol matematika és kémia a felvételi tárgy.

FÉNY ÉS ÁRNYÉK AZ AULA FELETTI GALÉRIÁN

(Fotó: Urbán Tamás)

Nemrég még hallgatók voltak – ma egyetemi oktatók

Hogyan kell tanulni, hogyan kell dolgozni egyetemi éveink alatt? Úgy, ahogyan azok a már végzett hallgatók tették, akikről az alábbiakban szó lesz. Az ő eddigi pályafutásuk a legjobb példa arra, hogyan lehet összeegyeztetni a tanulást és a társadalmi munkában való részvételt, hogyan lehet az időt úgy beosztani, hogy mindenre jusson. Ezek a végzett hallgatók tehetségük, jó munkájuk eredményeként ma már egyetemi oktatók. Hogyan jutottak el idáig? – erre kerestem a választ, és egyúttal néhány oktatási, szakmai kérdésre is.

MATHEISZ ERZSÉBET 1966-ban végzett, jelenleg a politikai gazdaságtan tanszék tanársegédje. Közgazdasági technikumot végzett, s mivel matematikából országos versenyt nyert, ebből a tárgyból nem is kellett felvételnie egyetemünkön. Itteni tanulmányait a tanári „A” szakon végig kitűnően végezte, mindössze egyszer fejezte be a félévét „csak” jeles eredménnyel. Harmadévtől népköztársasági ösztöndíjas volt, ekkor lett a politikai gazdaságtan tanszék demonstrátora, szeminárium-vezetője. 1965 óta az MSZMP tagja.

A tanulás mellett a társadalmi munkából is kivette a részét. Először csoportjának KISZ-vezetője, majd KISZ-vevő-tag lett. Részt vett a KISZ-vevő kültügyi csoportjának kialakításában. Emellett még arra is maradt ideje, hogy felsőfokú technikumban szemináriumot vezessen, a matematikai kutatóintézet munkatársaként dolgozzon, sőt jutott idő szórakozásra, művelődésre is... A tudományos diákköri munkában is kiemelkedő eredményt ért el.

– Másodéves hallgatóként kapcsolódtam be a tudományos diákkör munkájába. Fő kutatási területem ekkor a tőkés integráció volt, később pedig a beruházások hatékonyságának kérdéseivel foglalkoztam. Az e témáról írt tanulmányom második díjat nyert az országos TDK-konferencián. Ötödéves voltam, mikor megírtam a Művelődésügyi Minisztérium tájékoztatóját középiskolai politikai gazdaságtan-oktatók számára „A termelési viszonyok korszerű feifogása” címmel. Jelenleg doktori disszertáción dolgozom, melynek témája az extenzív-intenzív gazdasági növekedés típusai és hatékonyságuk.

– Mint tanári szakon végzettől és mint oktatótól kérdezem: milyen szintűek a követelmények a tanárszakosoknál szemben?

– A tanárszakos hallgatókkal szemben támasztott követelmények mindig nagyobbak,

mint más szakokon. Ez érthető, hiszen ők formálják majd a jövő ifjúságát. Nálunk nem elég csak az, ha ők maguk magas szintűen elsajátították az anyagot, tudniuk kell azt úgy előadni is, hogy a középiskolások megértsék. A tanárszakosoktól fokozottabban követeljük a kifogástalan, példamutató emberi magatartást is. Említést érdemel, hogy a nagyobb követelmények ellenére a tanári szakok hosszú éveken keresztül az egyetem legjobbjai voltak. Sajnos, ez a jó hagyomány szűnőfélben van...

BETLENDI LÁSZLÓ tanársegéd, a mezőgazdaság gazdaságtana tanszékének oktatója. Szabolcs megyei iskolából került az egyetemünkre 1960-ban. Tanár „B” szakon végzett. Diák korában „kedvenc” tárgya a politikai gazdaságtan, az ágazati gazdaságtan és az üzemszervezés volt.

Tudományos munkával másodévtől kezdett foglalkozni, a TDK keretében először a gazdasági ösztönzés kérdéseivel foglalkozott, majd átfogóbb problémákat elemzett. 1965-ben sikerrel vett részt az országos TDK konferencián, jelenleg ő is doktori disszertációján dolgozik.

Egyetemista éve alatt gazdasági KISZ-titkár, kollégiumi diákvezető volt, emellett részt vett a kultúrósztály munkájában, most a KISZ-vevő tanulmányi felelőse. 1964-ben munkásör, a közelmúltban pedig MSZMP tag lett.

– Mi jelentette a legnagyobb nehézséget tanszéki munkájának megkezdésekor?

– Talán az, hogy tanári szakon végzett lévén elég sok „pótolnivalóm” akadt a mezőgazdaság specifikus kérdéseit illetően, s így kérdéses volt, sikerül-e gyorsan beilleszkednem a tanszéki munkába. Úgy érzem, sikerült...

– Milyen tárgyat oktat?

– Mezőgazdasági tervezést, amely a mezőgazdasági üzemeink gazdasági problémáival foglalkozik.

– Mennyire tudja egyetemünk kielégíteni az agrárközgazdászok iránti keresletet?

– A gazdaságirányítási rendszer reformja az ilyen irá-

nyú keresletet a jövőben feltétlenül növelni fogja, de már jelenleg is jelentős ez a kereslet. Ezzel szemben sajnos a szakra jelentkezők száma az idén is indokolatlanul alacsony volt, pedig a mezőgazdaság nagy fejlődés előtt áll, az elhelyezkedési lehetőségek is sokkal jobbakként mutatkoznak. A jelentkezők kis számának valószínűleg az is oka, hogy ma még kevesen tudják, mi az agrárközgazdász munka lényege, jelentősége. Feladatunk ezen a téren a tájékoztatás megújítása.

ZALAI ERNŐ tanársegéd terv-matematika szakon vég-

zett 1966-ban. Végig kitűnő tanuló volt, harmadévtől kezdve demonstrátor a gazdaságmatematika tanszéken. Egyetemi tanulmányai befejezése után a népgazdaság tervezése tanszékre került, jelenleg is itt végez oktató és kutató munkát. A KISZ-ben mint kultúr- és sportfelelős tevékenykedik. A TDK munkájában korán bekapcsolódott, különösen a programozás kérdéseivel foglalkozott szívesen, a témából szakdolgozatot is írt.

– Milyen kutatómunkával foglalkozik jelenleg?

– Azt vizsgálom, hogy m-

ilyen közgazdasági feltételek érvényesülése mellett alkalmazhatók a matematikai módszerek a gyakorlati életben. Foglalkozom ezen módszerek egyetemi oktatásának kérdéseivel is.

– Milyen irányú a terv-matematikások képzése?

– Feltétlenül megemlíteném, hogy ezen a szakon is elsősorban közgazdászokat képzünk. Ez azt jelenti, hogy – szemben az alkalmazott matematikusokkal – a mi végzett terv-matematikusaink „komplexebb” emberek, akik már kezdetben rendelkeznek a megfelelő közgazdasági szemlélettel, tudás-

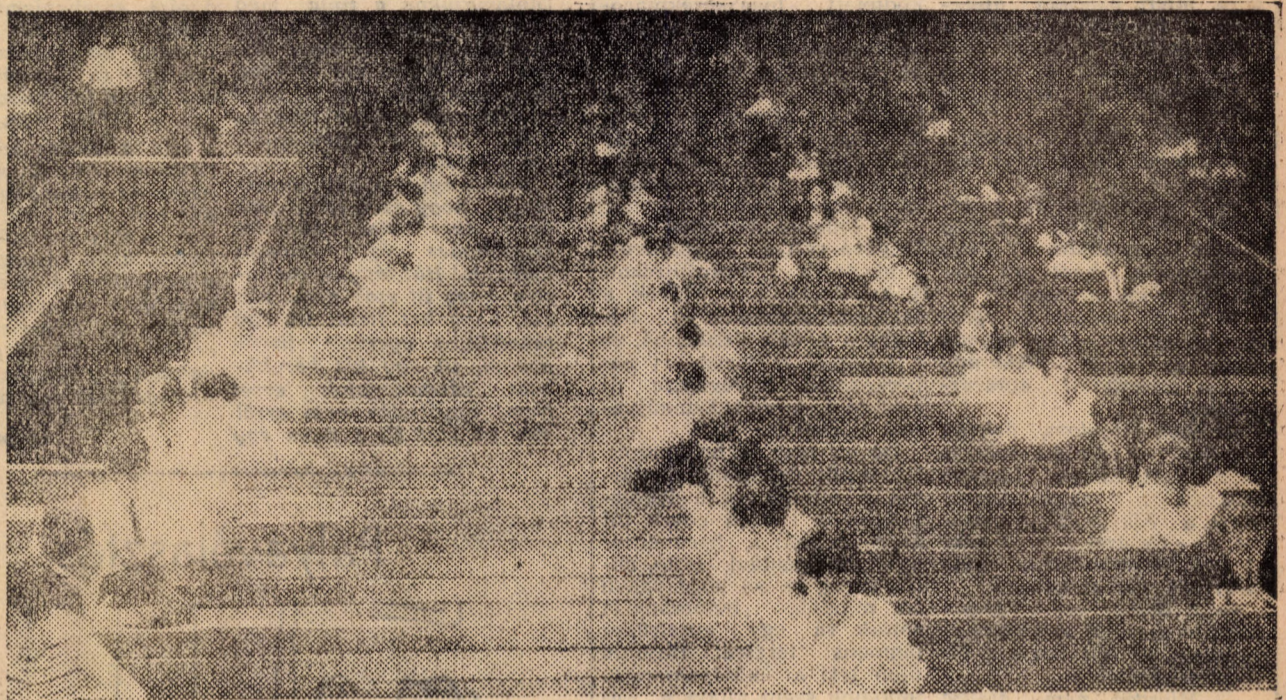
sal, természetesen a matematikai tudásán kívül.

– Milyenek a terv-matematikások elhelyezkedési lehetőségei?

– Állás van bőven, de nem mindegyik megfelelő. Egyes vállalatok anélkül keresnek terv-matematikust, hogy tudnák, milyen munkakörben lehet maximálisan kamatoztatni speciális tudását. Úgy gondolom, az új gazdasági mechanizmus e téren is változást hoz, s minden végzettnek biztosítva lesz a képzettségének megfelelő munkakör.

Kurtán Lajos

J
Ú
N
I
U
S

Írásbeli vizsgán, katonás rendben ülnek a felvételizők egyetemünk 650 személyes nagy-előadójában. A katonás rend oka természetesen a puskázás intézményes megakadályozása, mert ugye, a diák, az diák... különösen, ha ilyen nagy tétrel van szó.

A KÖZÉLETET IS TANULNI KELL

Diákok körében általános a dilemma: politikai aktivitás vagy tanulmányi, szakmai előmenetel. Ami a Közgazdaságtudományi Egyetemet illeti, a probléma nálunk is létezik ugyan, de sokkal kevésbé éles, mint másutt.

A közgazdászok munkája ugyanis magában foglalja a közéleti tevékenységet, az emberekkel való foglalkozást, vitát, a rendszeres poli-

tikai kiállást – ezt pedig az egyetemi politikai életben, a KISZ-szervezetben lehet legjobban megtanulni.

Egyetemünkön az utóbbi években újszerű, sokoldalú (bár ugyanakkor hiányosságokkal is küszködő) KISZ-élet alakult ki.

A legszenvedélyesebb – hiszen mindjárt a bejáratnál színes plakátokat pillant meg, aki betéved az egyetemre – egyetemünk kulturális élete, melynek az egyetemi klub a központja. Filmszínházak rajongói és jazzkedvelői, irodalombarátok és szenvedélyes vitázók egyaránt kedvet lelhetnek a klub programjaiban. A helyiség egyik oszlopán gyűjtjük vendégeink aláírásait: Rajkintől Hirschler dr.-ig, Szepepitől Váci Mihályig, Tichy Lajostól Zalotay Elemérig, Baranyi Ferencről Almássy Zsuzsáig irodalmunk, közéletünk, kultúránk megannyi képviselője járt már klubunkban. De a klub nemcsak szórakozásul szolgál: amellyel, hogy újabban bárpultot szereltek fel benne, és szombaton, vasárnap az egyetemi tánczenekar, a Neoton zenéje mellett tánc van, más alkalmakkor – többnyire pénteken – színvonalas politikai rendezvények színhelye, az egyetemi közélet fóruma. A színvonalas

Fórum viták

mellett (nacionalizmus, KISZ, forradalmiság és ifjúság) az utóbbi időben érdekes konfliktusokat is rendeztek, melyek a kormány Tájékoztatói Hivatalának vezetője, az Országos Választási Elnökség titkára és más állami vezetők válaszoltak a hallgatók kérdéseire.

A klubban tartják összejöveteleiket a nyelvi körök is, melyek a nyelvgyakorlás mellett a külföldi életnek, kultúrának, és persze egyetemeinek, közgazdászainak megismerését szolgálják.

Egyetemünk elsőként kezdett hozzá a hallgatók külső közhasznú mozgalmi tevékenységének megszervezéséhez. Elsősorban

a marxista ismeretterjesztésben

járunk elől: amellyel, hogy a hallgatók részt vesznek középiskolai vitakörök vezeté-

sében, megszerveztük egyetemünkön a környező kerületek középiskolái számára a Marxista Diákadémiát, melyen két éven keresztül politikai gazdaságtan és filozófiát tanulnak. A marxista ismeretek terjesztésén kívül a közgazdasági gyakorlat terén is igyekszünk „edződni” már az egyetemi évek alatt: vállalatok, a népi ellenőrzés és más szervek munkájához nyújt segítséget a KISZ-szervezet. Fejlesztési kívánjuk üzem és falusi kapcsolatainkat is.

Külső kapcsolataink

túlerjednek az ország határain: tizenkét külföldi testvéregyetem ifjúsági szervezeteivel van kapcsolatunk Wrocławtól Suboticáig, Moszkvától Saarbrückenig. Üzemi gyakorlatra, mozgalmi tapasztalatcserére, turistaútra megyünk barátainkhoz és viszont. Vanak emellett helyi kapcsolataink: külügyi bizottságunk a nemzetközi kapcsolatok mellett foglalkozik a nálunk tanuló külföldi ösztöndíjasok problémáival, segítségével is.

Növekszik a hallgatók, a KISZ-szervezet beleszólása

az egyetem vezetésébe. A KISZ-szervezet képviselői javaslatot tesznek Népköztársasági Ösztöndíjak adományozására és – hogy a másik pólusról is beszéljünk – a rektori utóvizsga engedélyekre. Az Erdékvédelmi Bizottság foglalkozik a szociális segélyek elosztásával. A klubban a tanszék vezetői ösztönözésen találkoznak a hallgatókkal, hogy megvitatásuk a problematikus tárgyak oktatásának problémáit. Igen nagyfokú kollégiumaik, diáktalonságok, önkéntességük dönt a kollégiumi felvételekről, a kollégiumok rendjéről stb.

Természetesen az egyetemi KISZ-munkával sem a vezető, sem a tagok nincsenek megelégedve. Amióta lapunk létezik, hasábjain élénk, színvonalas viták folynak a KISZ-ről.

az egyetemi KISZ-szervezet munkájáról, lehetőségeiről, további fejlődéséről. Az utóbbi időben a KISZ jellege, a felvételi politika, a taglétszám és követelmény kérdése került a vita középpontjába, de

továbbra is „sok” szó esik a szervezeti kérdésekről, a KISZ mechanizmusáról. A lapunk hasábjain kibontakozott vita a KISZ-kongresszust megelőző egyetemi küldöttértekezleten érte el tetőpontját: több mint ótórás, sokszor éles vita után a betervezett két határozati javaslat egybeolvasásával kompromisszumos határozatot fogadott el a küldöttértekezlet. Úgy tűnik, hogy egyetemünk KISZ-életében sikerült helyreállítanunk a vita, az éles bírálat, az önálló politikai kiállás becsületét.

A KISZ központi szervei is úgy tartják számon egyetemünket, mint ahonnan egy sor olyan

kezdeményezés

indult ki, melyet azóta országossá tettek, vagy kívánnak tenni. Jó lenne persze, ha a tagság is hasonló pozitív véleményekkel lenne az egyetemi KISZ-életéről, mint a „főnök-ség” – de ez nem megy olyan könnyen.

B. T.

Izzadságcseppek felvételi vizsgán

– Mit tud az aranybulláról?

– Az Aranybulla egy fasziszta ellenes kiáltvány, röpiratot vagy valami ilyesféle...

– A kézi vontatást a XVI. században felváltották a fejlettebb ökrök.

– Mi az ENSZ?
– Egy monopólium.

– A parasztok az uralkodó osztály tudására hozták, hogy a kasza már egyenes.

– Keresse meg a térképen Bécsét!

(A felvételiző nem találja, a tanár segíteni akar, ezért most már úgy kérdezi, ahogy a térképen ki van írva:)

– Akkor mutassa meg Wient!
– Az mi? – kérdezi a vizsgázó csodálkozva.
– Hát Bécs neve németül.
– Mit gondolnak, nem vagyok én sváb!

Jó-e egyetemistának lenni?

A címben feltett kérdés nyilvánvalóan szónoki. Csak egyféle válasz lehetséges. Úgy tűnik, még beszélni is kár erről, hiszen mindenki tudja: jó, sőt nagyon jó egyetemistának lenni. A felvételi vizsga előtti sóhajozások – „bárcsak felvinnének” – s később, az esetleges siker felett érzett nagy öröm, bizonyítják az egyetem nagy vonzerejét. Am a tanulás varázsát nemcsak ez igazolja, hanem még valami más is: ez pedig a kudarc. Ha valakit történetesen nem vesznek fel – s ilyenek szép számmal akadnak, hiszen mint tudjuk, egyetemünkön például háromszoros volt a túljelentkezés –, a balsiker még a magabiztos nagylegyéneket is letéri. Az elutasításba kevesen nyugszanak bele, esetleg többször is megpróbálják. Sikerral vagy anélkül.

Amilyen egyszerű és világos az, hogy jó egyetemistának lenni, annyira bonyolult és nehéz a másik kérdésre adandó válasz: miért is jó? Itt ugyanis lényegesen eltér a valóság és a valóságáról alkotott képzet. Msképpen és világosabban szólva: sok a helytelen elképzelés, sok az álmódosítás. A későbbi családtagoknak, azt hiszem, ez az egyik leggyakoribb – ha nem is kizárólagos – forrása. Röggtől kezdve közvéleménykutatást tartva, alighanem az derülne ki, hogy azért jó egyetemistának lenni, mert nincs kötött munkaidő, a fiúk nem mennek el két évre katonának, a lányoknak is lesz valami papír a kezükben, igaz, hogy van évente kétszer hat hét, amikor kevésebben kell tanulni, de ennek felében hónapokon keresztül lehet lazítani, sőt, lógni.

Egészen olesó fordulat lenne, ha az elsőbbsorolatra most kategorikusan nem mondanánk, s a túlsó végletbe kanyarodnánk, amely szerint az egyetemistának éjt nappallá téve kell tanulnia, nincs ideje semmi, szinte kaszánya élet él. Az előző válaszok egyikét másikat mindenki, aki járt vagy jár egyetemre, elmondta már, ha máskor nem, akkor, mikor a meglehetősen izokványos kérdésre – „hogyan ízlis az egyetemista élet?” – kellett válaszolni. Mégis, így lényegében nem elég ez, s főként nem elég hozzáállásnak, induláskor. Így nem szabad elkezdni tanulmányainkat.

M. J.

Vetélkedő

— Drága Ipar elvtárs! — szólalt meg félénk hangon a Küllerkeskedelem, s zavartan gyűrögte a kezében tartott korlátlan export-import jogot. — Egy kis baj van!

— Ba-aj? — húzta fel busa szemlődökét az Ipar. — Mi féle baj?

— Hát a minőség, meg a határidők, meg a...

— Meg a világszínvonal! Sejtettem, hogy megint ezzel jön! Szinte kívülről tudom már az egész srámrepertoárját. Mondja el végre, könyörgöm, miért másképp állandóan a nyakamra ezekkel a hülyeségekkel? Miért nem hagy nyugodtan, a magam csendességében termelgetni?

— Hát, mert... mert... nem tudom eladni, amit termelget!

— Nem tudja-e? De a fűzfánfűtyűlőjét neki, hát még eladni is én adjam el? Vagy tanítgassam magát esti tanfolyamon külkereskedni?

— O, egy világrt is igazsá fel magát! Még ágyának esik, és akkor mehetünk vissza elmaradott agrárszágnak!

— Nem izgatom, de hogy izgatom! — hörögte Ipar, s kidolgozott, kerges tenyere megszokott mozdulatokkal verte a Népgazdaság asztalát. — De ami sok, az sok! A Belkereskedelem soha nem jön ide sránkózni!

— A Belker — biggyesztette le a száját a Küllerkeskedelem. — Mit tud ő a világszínvonalról?

— Micsoda, nem állítja azt mondani, hogy a Belker minden vacakot átvesz? — Atallom, atallom, de attól még így van. Viszont mit csináljak én? Lassan egy jobb piacra már be sem merem tenni a lábam! Minek erősítem a konkurrenciát?

— Elég! Ne folytassa! Nem fogok tovább idegeskedni azért, mert maga rossz kereskedő, gyáva kontár!

— Micsoda? Kontár? Hát ki adta el a múlt félében a 600 darab egyujjas bűvárúhát, ki talált vevőt a „Műgyanta” feliratú gyermektápszer-csomagokra, ki szerzett keményvalutát a két vagon nyilegyenes juhászkam-póért! Kontár! En! A szája az nagy, de szeretném látni, hogy köt meg egy üzletet saját ortopéd termékeire!

— En viszont azt szeretném látni, hogy áll oda a gép mellé! Lenne csak egy hónapig a helyemben, megtudná, mi a magyarok istene!

— Egy hónapig!... Egy hónapig... tudja mit, rend-

ben van! Cseréljünk. Egy hónapig én termelek, maga meg eladja.

Es cseréltek.

Irtózatos versenyfutás kezdődött, melyben mindkét fél az ősi magyar virtus legszebb erőit csillogtatta meg. A Küllerkeskedelem úgy termelt, hogy röhej volt még nézni is. Eleinte csak elszenvetett sérelmeit vonultatta fel, egy az egyben, de a hajrában egész sor új elemmel gazdagította termékeinek hiányosságait. Például a visszafelé működött fogaskerékmarógépekről lekerülő horpadt acéllabdacsok autómotorokba való beépítése egészen rendkívüli eredményeket hozott. (Karbúrator nem karbulál, mellőss tengely összekunorodik, négy ütem helyett egy ütem se, csomagtartó rosszul zár, stb.)

De érdekes kísérletek szín-helyévé vált a léggömbvulkanizálásra átprofilozott Vákuumtechnikai Művek, a fagykenőcs-készítés új fellegvára a volt Fésűsfonó, és a fővárosi művirág- és bábérkoszorú felvevőpiac új szállítója, a volt Dunaújvárosi Vasmű is.

De az Ipar is brilliózott. Újdonsült üzletkötői bejárták a világot, és a legfurfangosabb módon adtak túl árucikkeiken: a hermetikusan autóbuzst például (ajtó, ablak se ki, se be) négy vagon I/a minőségű bumerángért sózták rá egy ausztráliai pigmeus törzsre. Hasonló úton lett a középamerikai indiánok szent állata a „Lehel” hűtőszekrény is. Mozdonyainkat a „Stephenson élete és kora” kiállításra adták el, Prágába. Új piacokat szálltak meg; Kambodzsában például négy darab „Terta” magnót sikerült elhelyezni a hozzávaló erőművel és villanyhálózzal együtt, s a hazai feldolgozóipar számára innen szereztek be 600 db. cirkuszi elefántzablát. Celebeszt a magyar fokos, tsikos, gulasch és a Hortobágyi ömlesztett sajt szinte kielégíthetetlen igényű vásárlójává nevelték. Ellenértékként itt sikerült végre megkapni a állatkerti pálmaház fikusgyűjteményéből eddig hiányzó celebeszi tatógó fikuszt.

Letelt a hónap. A szerepek visszacserelődtek, de a felek dicséretére legyen mondva, rendes kis csatátart hagytak maguk után.

Szerencsére a Népgazdaság mit sem vett észre az egészről. Ugyanis éppen tükörképpé vált, és ez teljesen lekötötte minden figyelmét. — puskás —

Egyetemismereti zseblexikon

A felvételi lapokon legtöbb-ször a nemzetközi vagy a külker van megjelölve, mint választott szak, bár helyenként még a belker is ott szerepel... Ha az ember megkérdezi egy-két szülőt (mert az ügye, mégiscsak jobban tudja, mint a butavagytemégekhezfiám címjuzletű felvételizó egyed), hogy mennyire ismeri a többi szakot, cirka az alábbi válaszokat kaphatja:

IPAR SZAK:
— Hogyisne, hogy egész nap olajfoltos legyen a drága, és különben is, gyenge fizikumú és az én Mucuskám az esztérgáláshoz, mert ügyebár ott az a politéchnika...

AGRÁR SZAK:
— Á, az nem jó, mert sok pénzbe kerül, meg messze is van kijárni mindennap Gödöllőre...

TANÁRI SZAKOK:
— Sajnos, a Prüntyike világéletében gyenge volt rajz-ból meg énekből, anélkül meg ügysem tudná a kicsik rokonszenvét megnyerni, ezt csak be lehet látni...

KÖZLEKEDÉSI SZAK:
— Hát azért tanítottam én a Bucikámat, hogy a végén

villamoskalauz meg ilyesmi legyen?...

PÉNZÜGYI SZAK:
— Hátecciklátni, az talán jó is lenne, csak félek, még megpofozza az aranyst valamí csúnya bankrablól!

ÁLTALÁNOS ELMÉLETI SZAK:
— Az teljesen rossz, hiszen szegénykém már harmadik általánosban is közepes volt hittanból...

Na és milyen lesz a külker vagy a nemzetközi szak? — tesszük fel a szülőknék a kérdést.

— Ja kérem, az az igazi. Tanulgat a drága 4-5 évig, nem is túl sokat, aztán mehetünk utána, mint családtagok, ha már chicagói nagykövét lesz, vagy a Rivierán dolgozik, mint üzlet- és összekötő a monacói nagyherceg, a jó öreg Rotschild és a BAMBU-LEX között...

— Hm, és ha nem sikerül? — Annyi baj, elvégre beiruk azt az izét is, a belkert. Még ott is lehet belőle valami jó gebines-séf, vagy miacsuda, ha meg ott se felel meg, hát majd beprotezzáljuk jövőre a fogorvosra, azt mondják, ott elég jó slágerszerzőket képeznek...

SZ. I. J.

Csak egy tánc volt...

Sokan mondják, hogy a közgazdász szakma nem ad teret látványos sikerek elérésére. A közgazdászok a háttérben, (persze néha jobb is, hogy a háttérben) csendben tolják a népgazdaság szeke-rét, s csak hétköznapi ügyes-bajos gondokat megoldó szürke hivatalnokok!

Nos, a:ik ezt hiszik, azok számára jelentett nagy po-font a Magyar Rádió és Televízió második táncdalfesztiválja. Két fiatal közgazdász ragyogó száma az egyik második díjat nyerte el. Csak egy tánc volt... Most nyáron államvizsgázott Vadas Tamás és Varga Kálmán. Diplomájukon a tinta még meg sem száradt, s máris egy ország ismeri őket. Hogy lehet ez? Hát természetesen, hogy szakmánk nem ad teret a fényes sikerekre? Ime, ez a két szerény szimpatikus fiú a csófolat.

Persze egyesek azt mondhatják, hogy ez a siker csak üres siker. Nos, felületes szemlélődés és felelőtlen itélkezés! Hát tényleg azt hiszik, hogy itt csak arról van szó, hogy két fiatal irt egy táncdalt, s gyereünk tizen-évesek, itt egy kis barokk-beat rángatóztatok erre! Nem! Egyáltalán nem erről van itt szó! Ez a szám egy

sokkal mélyebb megnyilatkozásból fakad. 1967 nyarán két pályakezdő közgazdász próbálta megfogalmazni az indulás perceiben gondolatait, érzéseit a gazdasági helyzetről.

Hogy erre hozzunk fel példát? Dehát nem elég világos ez? Nyilvánvaló, hogy a dal első fele a múlttal foglalkozik. A régi mechanizmus, az elkövetett hibák bukkannak fel a kezdő sorban is: „Csak egy tánc volt...” Mély és elgondolkozató bírálat ez. Természetesen mérhetetlen optimizmusukat őik sem tudták, de nem is akarták elrejtetni. Az új gazdasági mechanizmus élet-belépése előtt pár hónappal a fiatal közgazdászok törtélen hite és bizalma nyilvánul meg a következőkben: „Es a többit nem tudom!”

Ime a példa: lehet tehát könnyen érthető, szószertű népszerű tudományos munkát írni akárciknek. S a fentiek is elég meggyőződen kellettek, hogy hassanak abban a kérdésben: a siker minden elmélyülő közgazdász előtt nyitva áll. Nincs messze az az idő, amikor közgazdászok dalaitól fog visszhangzni az ország. Csak egy tánc volt...

— patkó —

Pályaválasztás

— És mi szeretne lenni?
— Egyetemista.

Oktatási reform

Kis Bencét pofonütötték, az elsőt gyors egymás után-ban követte a második, a harmadik... Később már nem is számolta. Azok, akik ütötték, a Fővárosi Sámlikiszere-lő Vállalat dolgozói és vezetői voltak. A vállalat tudniillik csődbe jutott. Ugy érezték, ezért nagyrészt fiatal közgazdászok, Kis Bence a felelős, aki kisebb-nagyobb változtatásokat eszközölt a vállalati mechanizmusban, természetesen szigorúan az egyetemen tanultak alapján. S hogyan váltak be ezek az újítások?

A dolgozók meglehetősen keményen ültelgették Kis Bencét.

A tanácssterem forrongott. „Ilyennek nem szabad többé előfordulnia!” „Szégyen, gyalázat!” „Valamit tenni kell, hogy a Sámlikiszere-lő Vállalatnál történtek ne ismétlődhessenek meg!” A dékának összedugták fejüket és tanácskozni kezdtek. Valamit változtatni kell az egyetem oktatásában, tökéletesíteni kell a közgazdász-képzést. Kis Bence szegylene az egész egyetemé is. S ezt a csorbát valahogy ki kell küszöbölni. A hosszú tanácskozás után végre döntés született. Természetesen hétepcsétes titokban tartva, de érezte, hogy a jövőben azok a hiányosságok, amelyek a fenti közgazdász-képzésben is megmutakoztak, el fognak tűnni.

Taltek, múltak a hetek, hónapok. A legfigyelmesebb szemlélő sem tudott felfedezni

semmi változást az egyetem életében. Minden előadás a régi módszerek szerint folyt le. A szemináriumok? Ezek is pont olyan unalmasak voltak, mint régen. Semmi nem változott. Azaz mégsem egészen. Ha valaki az egyetemi élet minden rejtett zugát figyelem-mel kísérte, észrevette, hogy a földszinten változás történt. Új testnevelő tanár jelent meg a szűk, levegőtlen tornateremben. S a megjelenése után pár nappal kis plakát jelent meg az egyik hirdetőtáblán: „Megindult az egyetem júdó-szakosztálya, jelentkezni lehet mindennap!”

A kipirult, izzadt fiúk bol-dogan ölelkeztek össze. Kezükbén volt az országos bajnokságot bizonyító aranyérem. S boldogan ölelgették edzőjüket is. A tanácssterem-ben ez alatt koccintottak. Bol-dog, győzelemittas hangulat uralkodott. A júdó-csapat országos bajnoksága nagy siker. Semmi kétség, a jövőben nem ismétlődnek meg olyan inzultusok, amilyenek Kis Bencével történtek a Sámlikiszere-lő Vállalatnál.

S valóban, azóta sem hallhatta senki, hogy valahol is megverték volna egy közgazdászt.

S, hogy mentek-e tönkre az-óta vállalatok? Hát...

Patkó András

A kérvényírás művészete

Evente egyszer, a Gólyabál alkalmából színpaddá alakul át az I. előadóterem katedrálja. Diákkabaré és gólyaavatás színhelye lesz a terem, és a felsőévesek jóvoltából a gólyák egy kis előzetest kapnak az egyetemi élet fonák oldaláról, hogy minél előbb „teljes értékű” egyetemistákká érlelődjének. Az 1966-os nagyszerű műsorból nyújtunk át most egy részletet. Akinek szüksége lesz rá, talán hasznosíthatja is az alábbiakban megszer-zhető tudást.

KONFERANSHZ:

Akárhogy is igyekeznek az ember, a végén mégiscsak el-sajjátít egy-két dolgot ezen az egyetemen. Közülük vitathatatlannal a leghasznosabb a kérvényírás művészetének tö-kélyre vitele. Van például egy barátom; orvosszülők egyetlen gyermeke, otthonról tömik maradt volna a dolog, ha véletlenül a kezembe nem kerül a télen nagyobb összegeket benyer kártyán és löversenyen, s időkönként csomagot kap Amerikából is... Mindent még hasznát vehetik...

egybevetve szociális helyzete akármelyik gebinesével vete-k-szik, s első hallásra talán kissé érthetetlennek tűnik, miért ő viszi el minden rendkívüli szociális segélynél vagy külön-juttatásnál a pálmát, pontos-sabban a legnagyobb dohányt az egyetem pénztárából. Talán előttem is örökké homályban maradt volna a dolog, ha véletlenül a kezembe nem kerül a télen nagyobb összegeket benyer kártyán és löversenyen, s időkönként csomagot kap Amerikából is... Mindent még hasznát vehetik...

Kérvény

Alulírott azzal a tiszteletteljes fohással fordulok a szinte mindenek felett Tisztelt Dékáni Hivatalhoz, hogy frenetikus nyomoromon enyhíteni sziveskedjék.

Kéréssem indoklásul legszívesebben csak azt hoznám fel: Nézzenek rám! De mivel ezt nem viselnék el súlyos megráz-kódthatások nélkül, inkább elmondom, hogy vidéken élő szül-eim olyan keveset keresnek, hogy szinte összejövedelmük sín-csen, és annak jelentős részéből is Amerikába kitértorgott Duci nagybátyámat kénytelenek támogatni. Nekem csak nagy-ritkán küldenek egy-egy tantust, melyet a lakhelyükül szolgáló betoncs előtti munkafülkéből szoktak hajnalonként kemény és szorgalmas munkával kitermelni. Ebből azonban bár-hogy is beosztom, roppant szűkölködve élek.

Annyi eltartatlan testvérem van, amennyit csak a Tisztelt Dékáni Hivatal jónak lát, s mivel döntő többségük még alig csecsemőkorú, aligha számíthatok arra, hogy egyetemi éveim alatt keresetükkel hathatósan támogassanak...

Rádásul a múlt hét keddjén elfogyott az aktatászkám is, s azóta szinte semmit sem ettem, eltekintve a népgazdaság-tervezés jegyzetem megemészhető részétől, ami azonban, mint azt a Tisztelt Dékáni Hivatal is valószínűleg tudja, szinte a semmivel egyenlő.

Semminéven nevezendő ruhám nincs, tizenegyedik éve já-rok éjjel nappal az első szabad május elsejére kapott rózsá-színű kötött nadrágocskámban, de mivel mostanra már kicsi-két szétrongyolódott, szabadon jár keresztül kasul rajta a hű-vös északi szél, az esőzés, a hófúvás, a villám és mennydör-gés. Igaz, villamos- és autóbuszjegyekből összefűzött köpeny-kém úgy-ahogy eltakarja a... a közelgő télre való tekintettel azonban, sajnos, ezt sem tekinthetem végleges megoldásnak. Egy darab ballabás cipőm van, ezt azonban még soha nem mertem felvenni; a diplomaosztási ünnepségre tartogatom... Feltéve természetesen, ha megérem, és ha egy szép nap reg-gelen nem megfagyva, éhen- és szomjanhalva és nagyon-na-gyon elkeveredve nem jövök ki a második emeleti mosdóból, ahol villamospénz híján az utóbbi időben éjszakáimat eltöltöt-tem. Néha úgy érzem, innen már csak a Dunába vagy valame-lyik jelentősebb mellékfolyóba vezethet az utam. De milyen gondolatok is születnének egy kőkemény ülőként eltöltött hét után ???

Csak öröklött szegényérzetem tart vissza attól, hogy je-lenlegi szociális helyzetem ecsetelésébe bocsátkozzak, de úgy értem —, ha még tudok egyáltalán érezni! —, talán az eddigiek alapján is indokolt, hogy ősi családi büszkeségem sutbadobá-sával megírt kérvényem után az Igen Tisztelt Dékáni Hivatal segítségemre sietni sziveskedjen. (Enélkül abszolút nem igé-rihetem biztosra, hogy megérem a jövő heti könyvvitel zárt-helyit, melyen pedig őh, hogy szerettem volna részt venni!)

U. i. Szíves elnézésüket kérem, hogy jelen kétségbeesett fohászatot csomagolópapírra könnyeimel írtam és csak szí-vem vérvével pecsételtem le, de ezek az utolsók, amik az Önök-be vetett bizalmam mellett még megmaradtak nekem.

Forró elvtársi üdvözléssel az Önök abszolúte és relative egyaránt elnyomorodott csont és bőre:

Berezenczey Benedekje

Budapest, 1966. A legutolsó percben.

A mumus

Egyetemünk egyik hallgató-már az oldalát ez a dolog, ját 1967 nyarán megkérte az mert az üdülőben sok nagy egyik üdülő gondnoka, hogy feles megfordul, s egymás kö-magyarozza el neki, mi az a zött mindig a mechanizmusról gazdasági mechanizmus. Azt beszélnek, és úgy félnek tőle, mondja, rettenetesen furdalja mint a tűztől...

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként, a tanulmányi időszak alatt.

Felolós szerkesztő: Fialken Pál

Szerkesztőség: Budapest, IX. Dimitrov tér 4. III. 351.

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat

Készül a Szikra Lapnyomdában